

„ויאהב יעקב

יעקב
שיצא השבוע נגד החוק והרבנים, כדי לי שאת לו אשה שניה. למרות מאמציו, נראה השבוע כי אף שבע שנים לא יספיקו לו להשיג את מבוקשו.

משפחת דוידאן הכורדית גרה 12 שנים במושב נס הרים שבהרי ירושלים, לפני שעזבה את המשק בידי אחד הבנים, האב, האם ושתי בנותיהם עברו לירושלים. רחל (19) עבדה במשק ביתו של רופא ירושלמי, כשהאחות הקטנה עדיין למדה בבית־ספר.

בשכונת העוני, בה גרה המשפחה, רואים אך לעתים רחוקות צעירות מעל גיל 18 שאינן נשואות. לכן הוצף ביתה של רחל, בארבעת החודשים בהם גרה במקום, בהצו עות נישואין. צעירים ומבוגרים, רווקים ואלמנים, כולם ביקשו את ידה של רחל.

הוריה כבר היו נותנים אותה מזמן, אך רחל סירבה לכל ההצעות. „יום אחד“, סיפר אביה, „באה רחל אלי ואמרה לי שהיא רוצה להתחתן עם משה יעקב. אני לא יודע למה דחקא אתו. באו אליה צעירים ויפים. באו אליה גברים עם כסף, אבל אלה השכנים מההירה השניה דיברו אתה, ומאז יש לה בראש רק דבר אחד — היא רוצה להתחתן עם יעקב.“

★ ★ ★

לא רוצים גרוש?

ביעראק אזוי לא היה נתקל רצון השניים במכשולים. שם, כמו בסיפורי התורה, היה יכול יעקב לשאת את רחל לאשה שניה. בישראל שונים החוקים, ויעקב תבע גירושין מאשתו הראשונה.

חוחה סירבה: „זה בושה בשבילי לתת גט בגיל שלי. לאן אני אלך? מה אני אעשה? אני בשום־אופן לא מסכימה לתת לו גט!“

הרבנים ניסו להרגיע את האשה הבוכה, שבאה אליהם: „אין דבר“, הציעו לה, „לכי לרופא, שיבדוק אותך למה אין לך ילדים, ואולי יוכל לעזור לך.“

בתחילה סרבה האשה: „אלוהים נותן כשהוא רוצה“, הסבירה לרבנים, „לא רוצה — לא נותן? מה אפשר לעשות?“ אך משההחירה הרבנים, הסכימה לנסוע לרופא לשם בדיקה.

ואילו ליעקב כבר קסמה יותר המתחרה הצעירה מהאשה הזקנה. כשם שיעקב היה מוכן לעבוד שבע שנים ברחל, כן נכון היה הוא למאבק על רחל שלו. הוא התעקש לשאת לו את הצעירה. מדי שבת נסע לירושלים, התארח אצל קרוביו, כשהוא מבקר את המיועדת לאשתו. אשהו הרא־ שונה היתה נשאת בנוגה, לספל בבית ובמשק המונח שליור.

כשראה משה שלא יוכל לשבור את התנגדות אשתו, העלה את ההצעה לשאת את רחל לאשה שניה. אשתו לא התנגדה. רחל לא התנגדה. משה לא התנגד. רק החוק אסר.

השבוע היה משה עסוק בנסיון חסר־סיכויים למצוא עורך־דין, להחתים את אשתו על הסכמה לקבל לביתה אשה שניה. עורך־דין כזה עדיין לא נמצא לו. לכן נותרה לו רק הברירה לגרש את אשתו הראשונה. אך לכך כבר נמצאו השבוע שני מתנגדים: אשתו הראשונה של משה, והוריה של רחל, שהצהירו: „אם הוא יהיה גרוש, אנחנו בחיים שלנו לא ניתן לו את הבת שלנו. בקושי אנחנו מסכימים שהוא יקח אותה בתור אשה נוספת, אבל אם יתגרש — לא יקבל את רחל לעולמו!“

להתפתח. חשמל לא היה, מים היו רק במשורה, אך משה לא התלונן. התקוה הספיקה לו, והעיקר היה בכפר — רופא.

כאשר נולד בנו השמיני של משה, היתה שמחה בבית. ביום הברית היתה הלילה כמוה עוד לא ידע הכפר. העראק נשפך כמים, ועריסת הבן הקטן, אהרון, הועמדה בחדר הגדול, כשמעליה סוככת תמונתו הצבוענית הגדולה, המהר דרת, של אהרון הכהן. סוף־סוף נולד לו יורש למשה יעקב.

★ ★ ★

„בנך היתה!“

ף חר עם חבל לכיש גדל גם אהרון הקטן. ההשמל בא למקום, העצים בחצר גדלו, והבן הלך לגן־הילדים, ואחר כך לבית־הספר האזורי, שבמרכז הכפר. ממש כמו את יוסף בזמנו, פינק גם יעקב את בן זקונו — שהיה נקודת האור בחייו.

יום אחד חזר הילד הביתה, כשהוא מתלונן על חולשה וכאבים. יום צבר, שבוע חלף, והכאבים לא פסקו. האב הדואג לבנו, בן ה־12, לקח אותו לרופא. זה שלח אותו לבדיקה יסודית בבית־החולים.

כשחזר הילד מבית־החולים עם הפתק, הכתוב בשפה בלתי־מובנת, קרא הרופא את האב לשיחה ממושכת בחדרו:

חוחה
בין השושנים הפכה אשתו הראשונה של יעקב, לאחר 20 שנות נישואין. כשזקנה ורפסה מלדת, מאס בה האיש, רצה במקומה רחל הצעירה.

„בנך חולה בסרטן הרם“, הסביר לו, „גותרה לו רק חצי שנה לחיות!“

שלושה ימים ושלושה לילות לא אכל האב ולא ישן. הוא שתק עראק והסתכל בלילה על התיקרה שמעליו. ביום הרביעי הלך בפעם הראשונה לרבנות באשקלון.

„אני רוצה להתגרש“, הודיע לרב המקומי, „שבועה מבני מתו, ואשתי אינה יולדת לי יותר. עכשיו, אם ימות בני השמיני, לא יהיה לי יורש.“

הרבנים לא הסכימו: „עדיין יש לך בן“, אמרו לו, „איך יכול לגרש את אשתך על שאין לך בנים, ובנך חי עדיין?“ משה יעקב חזר לנוגה.

חמשת החדשים חלפו, מבלי שחשו בהם. כאשר נפטר הבן בבית־החולים, נסע יעקב האבל לבית קרוביו, ליד הרציון בירושלים.

★ ★ ★

„למה דווקא אותו?“

רוביו של משה ידעו שהוא רוצה ביוורש. הם תמכו ברצונו להתגרש ולשאת אשה חדשה. הם אף מצאו לו מועמדת. בצידו השני של קיר ביתם גרה רחל החדשה. אך בעוד שרחל המקורית היתה עקרה שנים רבות, קיוה יעקב לבנים דחקא מרחל, שכנתם של קרוביו. שמה היה רחל דוידאן.

משה יעקב רצה ביוורש. „כל הילדים שלי מתו“, הסביר לרבנים, בפניהם התייצב השבוע באשקלון, „אשתי כבר לא יכולה לעשות לי ילדים, ואני רוצה אשה חדשה, כדי שיהיה לי לפחות בן אחד. שיהיה לי יורש.“

„אבל מה תעשה עם אשתך?“ שאלו הרבנים, „היא אינה רוצה להתגרש. תזרוק אותה לרחוב?“

„לא“, ענה משה יעקב, בבטחה, לשאלה הלא־נוחה, „יש לי אישור מאשתי שהיא מסכימה שאני אביא הביתה אשה שניה, בלי להתגרש כמנהג. אני רוצה רק שאתם תחתנו אותנו!“

להצעה מקורית זו לא היתה לרבנים כל תשובה. סיפורו של יעקב המקורי שרצה לשאת את רחל לאשה שניה, לא עמד בפניהם. הם שלחו אותו בינתיים הביתה: „קודם תביא את אשתך לרופא, שיבדוק אותה למה אין לה ילדים, אחר כך נראה.“

יעקב יצא ממשרדי הרבנות, כשהוא מלא תקווה. הוא לא איבד את אמונתו בכך, שהרבנות, או אשתו, ייכנעו בסופו של דבר לרצונו, שאינו מוכן להתחשב בשום חוק או מסורת: הוא רוצה יורש.

★ ★ ★

אחד אחד הם מתו

שבעה ילדים היו למשפחת יעקב בכפר חקלאי קטן שליד בגדאד — וכולם מתו. גם לאה ילדה לו ליעקב בנים רבים, אך בניה של אשת יעקב המודרני לא נותרו בחיים להאדיר את שמו.

„היינו עובדים עבודת־אדמה“, כמו כל הערבים מכביב, סיפרה אשתו של משה, חוחה (44), „שם גם נולדו לנו כל הילדים שלנו — שבעה ילדים בסך־הכל. אחד אחד הם מתו לנו, ולא נשאר לנו מהם אף אחד. אנחנו לא ידענו ממה הם מתים. שם כל הילדים היו מתים. לא רק אצלנו, גם אצל הערבים. כמעט כל הילדים היו מתים, ואפילו לא היינו הולכים לרופא. אף אחד לא היה יודע למה הם מתים. ככה זה היה. זה מאלהים. מהשמיים זה בא, ומהשי־ מיים זה הלך.“

לפני 12 שנים שוב לא יכול היה יעקב לסבול עוד. אחרי שהגיע למסקנה שמות הילדים אינו אלא עונש מרשמיים, החליט לעלות ארצה.

★ ★ ★

סוף־סוף — יורש!

כאשר הגיעה משפחת יעקב ארצה, היתה כבר כרסה של חוחה בין שיניה, בפעם השמינית. מלא תקווה הסכים משה יעקב ללכת לכל אשר ישלחו אותו. הוא הגיע לכפר נוגה בחבל לכיש, שזה עתה החל

רחל
הצעירה היתה מוכנה להיות אשתו השניה של יעקב, אך בעוד שלאה התנייכית ילדה ליעקב את מירב הבנים, חיח זה בטיפור המודרני תפקידה של רחל.

את רחל...